

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 24 травня 2016 року № 11-3

м. Київ

Про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2015 рік

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результатами аналізу звіту Фонду державного майна України за 2015 рік. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. **Звіт про роботу Фонду державного майна України, хід та результати виконання Державної програми приватизації у 2015 році (далі – звіт) здебільшого достатньо та достовірно висвітлює результати здійснення Фондом його функціональних обов’язків у частині, що впливає на виконання державного бюджету.**

У 2015 році Фонд продовжував удосконалювати структуру звіту, яка поліпшилася та стала більш змістовною і наповненою, що дає змогу відображати особливості сучасних процесів приватизації, управління державним майном. Наведена у звіті інформація висвітлює зміни у приватизаційному законодавстві, які відбувалися у 2015 році і мали на меті активізацію приватизаційних процесів в Україні, зняття зайвих обмежень і спрощення цих процесів. Однак **більшість правових актів, розроблених Фондом, станом на 01.01.2016 не була прийнята і фактично не вплинула на процеси приватизації та управління державним майном у 2015 році.**

У структурі річного звіту про роботу Фонду державного майна України, хід та результати виконання Державної програми приватизації та Методичних рекомендаціях щодо складання цього звіту, які затверджені наказом Фонду від 12.03.2016 № 512, виключені окремі умови подання у звіті інформації, що **не сприяло покращенню якості та повноті розкриття інформації у звіті.**

Щомісячна інформація, яка надавалася Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України, включала лише дані наростаючим підсумком з початку року і частково містила викривлення.

2. **Рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього аналізу враховувалися Фондом і виконувалися, але реалізовані неповною мірою.** Так, було встановлено термін подання Рахунковій палаті річного звіту Фонду. Проведено погашення кредиторської заборгованості за роботи з підготовки підприємств до приватизації, і станом на **01.01.2016 вона зменшилась у 10 разів** і становила 259,2 тис. гривень. Водночас встановлені окремі випадки невиконання заходів, які розроблені Фондом з метою реалізації пропозицій і рекомендацій Рахункової палати та затверджені власним наказом від 24.09.2015 № 1408. **Державна програма приватизації на наступний період у зв'язку з формальним завершенням терміном її дії не розроблялась. Методика розрахунку очікуваних показників програми, зокрема частки державного сектору економіки у ВВП, відсутня.**

3. Протягом 2015 року від приватизації державного майна надійшло 153,0 млн грн, з них перераховано до загального фонду державного бюджету **151,5 млн гривень.** Від продажу земель несільськогосподарського призначення надійшло та перераховано до державного бюджету **4,9 млн гривень.** За 2012-2015 роки надходження до державного бюджету від приватизації та управління державним майном становили 14,7 млрд грн при прогнозованому обсязі цих надходжень, визначеному у Державній програмі приватизації на 2012-2014 роки, у сумі 40,0-60,0 млрд гривень.

У порушення Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” перелік об’єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2015 році, затверджено Кабінетом Міністрів України на 118 днів пізніше визначеного терміну. Підготовка об’єктів до приватизації практично розпочалася лише у другому півріччі 2015 року. Водночас за рішенням Уряду від 19.08.2015 процес приватизації великих об’єктів було припинено, а дію постанови від 12.05.2015 № 215, якою затверджено перелік об’єктів до приватизації у 2015 рік, відтерміновано на 2016 рік.

План об’єктів малої приватизації виконано на **58,1 відсотка.** Протягом 2015 року приватизовано **109 об’єктів державної власності груп А, Д і Ж на суму 44,5 млн гривень.** За укладеними двома договорами купівлі-продажу об’єктів групи Е отримано **132,8 тис. гривень.** Водночас розділ звіту “Підсумки приватизації державного майна” сформований без урахування пп. 3.2.2 п. 3.2 **Методичних рекомендацій: відсутні дані про планові показники продажу об’єктів цієї групи.**

Процес передачі уповноваженими органами управління об’єктів державної власності Фонду для подальшої приватизації **фактично гальмується.** У звіті зазначено, що переважна більшість об’єктів груп В, Г має низку проблем, які унеможливають їх підготовку до продажу. Наприклад, **відсутні правовстановлюючі документи на землю, нерухомість, не призначено керівників підприємств.**

Наприкінці 2015 року було прийнято рішення про приватизацію 32 з 176 об'єктів, що перебувають в управлінні інших уповноважених органів. Проте **Фонду передано функції управління лише 23 об'єктами.**

4. **Виділених у 2015 році на заходи, що пов'язані з проведенням приватизації державного майна, з державного бюджету 2,4 млн грн, з яких чверть спрямовано на погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах Казначейства станом на 01.01.2015 за виконані роботи з підготовки підприємств до приватизації, вкрай недостатньо для організації належної підготовки підприємств до приватизації.**

Доведена Мінфіном гранична сума видатків Фонду на 2016 рік **покриває потребу в коштах на ці заходи менш ніж наполовину**, що унеможливорює якісне та своєчасне здійснення заходів приватизації, зокрема, проведення аукціонів, передприватизаційної підготовки підприємств, надання юридичних послуг і послуг, що надаються суб'єктами оціночної діяльності і зберігачами цінних паперів.

5. У 2015 році обсяг надходжень за користування державним майном (орендна плата) становив **1214,9 млн грн, або 223,3 відс. від затвердженого Законом України “Про Державний бюджет України на 2015 рік”**. Порівняно з 2014 роком надходження від оренди збільшилися на 231 млн грн, тоді як кількість договорів оренди зменшилася на 1272. На показник надходжень від орендної плати протягом 2015 року вплинув фактичний рівень інфляції, який становив 143,3 відсотка.

Крім того, **на показник виконання планового завдання вплинули надходження, які не могли бути враховані під час прогнозування надходжень від оренди.** Зокрема, надходження від оренди об'єктів державної власності, що розташовані на території Донецької та Луганської областей, не прогнозувалися з урахуванням вимог ст. 7 Закону України від 02.09.2014 № 1669, однак фактично становили близько 250 млн гривень.

6. **До державного бюджету за 2015 рік перераховано 384,5 млн грн дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, що на 18,5 млн грн менше, ніж у 2014 році.** При цьому **плановий результативний показник з надходження дивідендів за 2015 рік, який був визначений паспортом бюджетної програми за КПКВК 6611010, менший від суми фактично перерахованих до бюджету дивідендів майже у 3,8 раза, що свідчить про його початкову недостатню обґрунтованість.** Результати аналізу засвідчили, що перевиконання прогнозованого надходження дивідендів до державного бюджету обумовлено насамперед збільшенням, як і у 2014 році, базового нормативу відрахування частки прибутку, отриманого найбільшим платником ПАТ “Турбоатом”. Водночас дані про умови, які сприяли найбільшим надходженням від дивідендів, і підприємства, які сприяли зростанню цих надходжень, у звіті відсутні, що є недотриманням **Методичних рекомендацій.**

За результатами діяльності у 2013 році немає боржників зі сплати

дивідендів серед господарських товариств, що належать до сфери управління Фонду. Проте заборгованість зі сплати належних державі дивідендів за 2014 рік має ПАТ “Азовмаш” (Фондом розпочато претензійно-позовну роботу). Також наявна заборгованість із сплати дивідендів, яка виникла у 2005-2010 роках у сумі 8,8 млн гривень. Фондом вживалися заходи щодо її погашення, однак сума заборгованості за 2015 рік не зменшилась.

7. На підставі аналізу звіту встановлено, що у **2015 році стан виконання покупцями умов договорів купівлі-продажу державного майна покращився**. Протягом 2015 року підлягало перевірці органами приватизації виконання умов за **739 договорами купівлі-продажу державного майна** (кожен 17-й договір, що перебував на обліку). Фактично було перевірено **704 договори**. При цьому невиконання окремих умов встановлено у **13,4 відс. (94 випадки)** від кількості перевірених договорів, що на **1,1 відс. пункту менше, ніж у попередньому році**.

Однак мали місце окремі факти **недотримання Фондом власних Методичних рекомендацій щодо складання розділу звіту “Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об’єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов’язань”**. У цьому розділі відсутні причини порушень умов переоформлення права забудовника (11 договорів) та порушень термінів розбирання об’єктів (13 договорів). Отже, розділ **не містить даних про проблеми, які стали причиною невиконання умов договорів власниками у післяприватизаційний період**.

8. Протягом 2015 року у Фонді та його регіональних відділеннях проводилися внутрішні аудити ефективності, аудити відповідності та фінансовий аудит. **Показник виконання контрольно-аналітичних заходів завищено, адже третина із проведених Фондом у 2015 році аудитів фактично не завершена**. Конкретні результати проведених аудитів ефективності, відповідності та фінансового аудиту у **звіті не наведені**. Інформація про притягнення до відповідальності посадових осіб Фонду за результатами проведених аудитів і перевірок у **звіті також не наведена**.

Результати вперше запровадженого Фондом у 2015 році рейтингового оцінювання роботи його регіональних відділень **не знайшли свого належного відображення у звіті: рейтингова оцінка роботи відділень у звіті відсутня**.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2015 рік затвердити.

2. Кабінету Міністрів України рекомендувати:

- сприяти прискоренню розгляду проектів законів України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань приватизації та державної реєстрації прав на об’єкти незавершеного будівництва”, “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”;
- при формуванні проектів Державного бюджету України забезпечувати бюджетні призначення на заходи з приватизації державного майна в обсягах, достатніх для їх належного виконання;
- зобов’язати органи управління своєчасно та безумовно передавати державним органам приватизації об’єкти, визначені Кабінетом Міністрів України до приватизації на відповідний період;
- зобов’язати уповноважені органи влади упорядкувати надання Фонду оновленої інформації для включення до Єдиного реєстру об’єктів державної власності;
- зобов’язати Мінекономрозвитку та Фонд визначити методіку розрахунку очікуваного результату виконання Державної програми приватизації – співвідношення частки державного сектору економіки у ВВП.

3. Фонду державного майна України рекомендувати:

- у зв’язку з продовженням виконання Державної програми приватизації на 2012-2014 роки включити до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Фонду від 12.03.2016 № 512, умови щодо надання у звіті інформації про оцінку стану виконання заходів з реалізації програми;
- розробити методіку формування щомісячної інформації про роботу Фонду та хід виконання Державної програми приватизації, яка подається Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України, і забезпечити контроль за достовірністю наданої інформації;
- підготувати пропозиції про внесення змін до Державної програми приватизації на 2012–2014 роки, враховуючи формальне закінчення її дії, з метою актуалізації програми;
- продовжити вжиття дієвих заходів для погашення господарськими товариствами заборгованості зі сплати дивідендів, яка виникла у 2005–2010 роках;
- забезпечити обґрунтоване планування обсягу надходжень дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності;
- як розпоряднику Єдиного реєстру об’єктів державної власності вжити дієвих заходів щодо його наповнення;
- вжити заходів щодо усунення виявлених за результатами аналізу недоліків.

4. Надіслати Фонду державного майна України Звіт та рішення Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2015 рік.

5. Відомості про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2015 рік у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України.

6. Надіслати Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації Звіт про результати аналізу.

7. Поінформувати за результатами аналізу звіту Фонду державного майна України за 2015 рік Верховну Раду України.

8. Рішення Рахункової палати та результати його розгляду об'єктом контролю оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

9. Контроль за виконання цього рішення покласти на члена Рахункової палати Зарембу І.М.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута